

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Lipsa saū neregularitatea tabloului de ordine poate fi un motiv de casare a ordonanței de adjudecare ? de d. N. M.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Inalta Curte de casație și justiție, secțiunī-unite : Ștefan Ţone cu Natan și Adolf Juster.

Curtea de apel din București, secția III: *Societatea cred. urban Bucuresei cu Marghioala Hristovici.*

Tribunalul județului Neamțu : *Elena C. Vasiliu cu Vasile Stoica*, cu o Observație de d. D. Alexandresco.

Lipsa saū neregularitatea tabloului de ordine poate fi un motiv de casare a ordonanței de adjudecare ?

Când după multe peripeții, adjudecarea s'a săvârșit, și ordonanța de adjudecare a unui imobil urmărit s'a liberat, conf. art. 559 Proc. civ. debitorul urmărit, creditorul cât și ori-ce persoane interesate aū dreptul a recurge la Curtea de casație. Pentru care motive se poate recurge, și, presupunând că acele motive sunt intemeiate, se poate obține casarea ordonanței de adjudecare ?

In aceste privințe art. 562 vechia Proc. civ. arată, pentru care motive se poate recurge. Dar asupra interpretărei acestei dispoziții era odineoară în practica judecătorească o mare nedumerire.

Se credea că ar fi o deosebire în materie de Procedură civilă, după cum ar fi vorba de procedura ce are a fi observată dinaintea tribunalului saū a Curței de apel în procesele ordinare și după cum ar fi vorba și de procedura urmăririi silite.

Fiind-că se distingea procedura ordinară de procedura extra-ordinară, se susținea că și dreptul de recurs, și motivele pentru care s'ar putea recurge la Curtea de casație s'ar deosebi după cum s'ar recurge contra unei sentințe saū decisiī într'un proces ordinar și după cum s'ar recurge contra

ordonanței de adjudecare. Eraū unii cari credeau că în materie de urmărire silită și când s'ar fi recurs contra unei ordonanțe de adjudecare, Curtea de casație avea a discuta și a admite nu numai motivele esces de putere, de necompetență și pentru motivele zise de ordine publică, care motive prin natura lor pot fi propuse de a dreptul la Curtea de casație, dar și motivele pentru neîndeplinirea unei formalități oare care cerute spre îndeplinirea urmăririi deși partea interesată nu le-ar fi propus la tribunalul de urmărire.

Dacă dar comandamentul saū publicațiile nu se făcuse saū nu se făcuse în termen saū dacă eraū vicioase, în toate aceste casuri se susținea necesitatea casării ordonanței de adjudecare și aceasta chiar dacă propunerea se făcea de a dreptul la Curtea de casație.

Și când ne gândim că fie din rea credință, din neglijență saū din neștiința agenților de executare adese ori procedura urmăririi oferea multe părți vulnerabile pentru care ordonanța de adjudecare putea fi criticată, și grație acelor păreri mai sus amintite ne putem închipui cât de nesigură era procedura urmăririi silite și cât de adese ori se casau ordonanțele de adjudecare.

După multe nedumeriri și tergiversații Curtea de casație în secții-unite prin decisia No. 7 din 25 Aprilie 1874 (1) a stabilit principiile conducătoare care regulează dreptul de recurs contra ordonanței de adjudecare. După această decisie avem a distinge între motivele de ordine publică: esces de putere, necompetență care pot fi propuse de-a dreptul la Curtea de casație și între motivele care nu pot fi propuse ca motive de casare dacă n'aū fost propuse la tribunalul dinaintea căruia s'a îndeplinit urmărirea silită. Care sunt motivele de ordine publică,—care sunt motivele care nu pot fi propuse de a dreptul la Curtea de casație ?

Curtea de casație prin acea decisie stabilește criteriile spre a putea distinge între motivele de

(1) Din cauza însemnătății acestei decisiī o reproducem în acest număr.

ordine publică și acelea care nu sunt ; — era sarcina jurisprudenței, făcând aplicare de acele criterii, să lămurească după specii, cari sunt motivele de ordine publică, și cari sunt motivele cari nefiind de ordine publică nu pot fi propuse de a dreptul la Curtea de casație.

În decursul anilor însă, de la 1894 încoace s'a pus în discuție însemnătatea ce are tabloul de ordine așa precum se prescrie prin art. 569 până la 577 vechia procedură în materia urmăririi silite. — Dacă înaintea adjudecării nu s'a făcut tabloul de ordine, pentru această neregularitate se poate recurge la casație de a dreptul, și dacă se poate, cine e în drept a recurge? — și dacă poate recurge afară de unul din creditorii și debitorul însuși? — Constant fiind că în cazul depunerii unei creanțe ca preț de adjudecare, nu se putea verifica dacă creanța e în rang util și necontestat din cauza lipsei unui tablou, din considerația laudabilă de a esercita o reacție contra incuriei tribunalelor care nu supravegheau îndeplinirea dispozițiilor din art. 569 urmăririi Pr. civ., Curtea de casație a început a declara, că în cas de neobservare a dispozițiilor relative la facerea tabloului, partea interesată să poată cere casarea ordonanței de adjudecare chiar dacă în această privință nici o propunere nu s'ar fi făcut la tribunalul urmăritor, că asemenea motiv se poate propune nu numai de unul dintre creditorii debitorului urmărit, ci și de însuș debitorul urmărit, — și chiar în cazul când ar fi fost un singur creditor urmăritor încă lipsa tabloului ar trebui să serve ca motiv de casare.

Și fiind admis că lipsa tabloului de ordine putea să determine casarea ordonanței de adjudecare, — s'a cerut și s'a admis casarea ordonanței de adjudecare și pentru o neregularitate oare care a tabloului fie că nu e datat, fie că nu e scris de judecător sau de grefier.

Maî mult chiar și în cazul când adjudecatarul ar fi depus prețul în numerariu s'a admis casarea ordonanței fie că tabloul de ordine nu era sau fiind-că era neregulat⁽²⁾.

În urma unei asemenea jurisprudențe o mulțime de ordonanțe de adjudecare se casează; — și ajunsesse tipic maî în fie-care recurs contra ordonanței de adjudecare să se propue ca motiv de casare sau lipsa sau neregularitatea tabloului.

De sigur că această jurisprudență, care adăogase la cauzele nesfârșite de împedecare a îndeplinirii urmăririi silite, era greșită în totul.

Intr'adevăr procedura tabloului de ordine, așa precum e regulată prin art. 569 urm. vechia Pr.

civ. este alături cu procedura urmăririi silite. Aceste proceduri sunt independente, ast-fel că validitatea urmăririi silite până la adjudecare nu atârână de la existența sau regularitatea tabloului de ordine.

Urmărirea silite e validă, întru cât formele esențiale prescrise pentru urmărirea silite s'au îndeplinit. Dar ca formă esențială pentru urmărirea silite nu poate fi privit și tabloul de ordine, fiind că urmărirea silite se poate săvârși și chiar dacă nu s'a făcut tabloul de ordine. Și dacă în cazul depunerii unei creanțe ca preț, existența unui tablou are utilitate, aceasta nu îndrituește a privi tabloul în sine independent de orî-ce alt interes, ca un motiv oare-cum de ordine publică, pentru care ar avea a se casa ordonanța de adjudecare.

Evidența acestei păreri se impune când se adjudecă imobilul urmărit asupra cuiva care depune prețul de adjudecare în numerariu, pentru care e indiferent dacă sunt creditorii ipotecari și dacă pentru cunoașterea existenței și rangului creditorilor s'a făcut tabloul de ordine.

Dar dacă am admite, că tabloul de ordine ar fi necesar, — încă nu se justifică casarea unei ordonanțe de adjudecare când la tribunalul de urmărire o propunere nu s'ar fi făcut, afară dacă s'ar susține că dispozițiile în privința tabloului de ordine ar fi de ordine publică.

Când pentru lipsa sau viciositatea unei forme esențiale ca publicațiile, — nu se poate cere casarea ordonanței de adjudecare dacă o propunere nu s'a făcut la tribunalul urmăritor, asemenea și pentru lipsa tabloului sau pentru neregularitatea tabloului cum s'ar putea cere casarea, când o propunere nu s'ar fi făcut? Fiind-că în orî-care cas și tabloul de ordine e o formalitate, și dacă această formalitate nu s'ar fi îndeplinit, după regulile comune, recursul la casație pentru lipsa sau viciositatea tabloului nu poate fi admis, dacă propunere la tribunalul urmăritor nu s'a făcut.

O îndrumare spre schimbarea jurisprudenței greșite a început cu decizia No. 66 din 26 Februarie 1901⁽³⁾ prin care s'a decis că în cazul când prețul de adjudecare s'a depus în numerariu neexistența sau neregularitatea tabloului de ordine n'are nici o influență. Prin aceasta s'a recunoscut că dispozițiile în privința tabloului de ordine nu sunt de ordine publică. În urma acestei decisi, ivindu-se multiple divergențe la secția a 2-a a Curții de casație asupra motivului de casare relativ la neexistența sau la neregularitatea tabloului de ordine, — cestiunea s'a deferit secțiilor unite, și

⁽²⁾ Vezi decizia 314 din 23 Mai 1894 ; dec. 111 din 20 Mai 1896, dec. 254 din 27 Octombrie 1897 ; dec. 117 din 29 Aprilie 1898 ; dec. 2 și 43 din Ianuarie și Februarie 1899 ; dec. 195 și 232 din 1900 ; dec. 24, 87, 89, 90 și 105 din 1901.

⁽³⁾ A se vedea această decizie publicată în *Curierul Judiciar* No. 28 din 15 Aprilie 1901.

acestea prin decizia No. 6 din 1 Noembrie 1901 au consacrat că nu poate fi admis ca motiv de casare fie că tabloul de ordine nu există fie că nu e regulat, dacă o propunere nu s'a făcut la tribunalul urmărilor.

Decisia secțiunilor unite No. 6 din 1 Noembrie a. c. ce urmează acestui articol, reproduce în substanță considerantele din decizia secțiilor unite No. 7 din 25 Aprilie 1874, și așa precum ea e redactată, se înțelege, dacă o punem alături cu decizia din Aprilie 1874. Poate că în ultima decizie a secțiilor unite am fi dorit o aprofundare asupra raportului dintre procedura relativă la tabloul de ordine și procedura urmăririi silite, apoi de ce validarea urmăririi silite nu e influențată de neexistența sau de neregularitatea tabloului de ordine, — de ce în orî ce cas tabloul de ordine nu e de cât o formalitate care dacă nu s'a îndeplinit sau dacă nu e regulat îndeplinită, partea interesată nu poate avea dreptul a recurge și a cere casarea dacă o propunere nu s'a făcut la tribunalul de urmărire. Dar și așa precum se motivează, secțiile unite din Noembrie 1901 nu fac de cât aplică principiile cuprinse în decizia secțiilor unite din 25 Aprilie 1874.

Și acea decizie a secțiilor unite a început a servi ca normă pentru cesiunea în privința însemnătății ce are existența sau viciositatea tabloului de ordine pentru o ordonanță de adjudecare supusă recursului⁽⁴⁾.

Și ea s'a confirmat încă odată această părere și prin decizia secțiilor unite din 29 Noembrie 1901.

Ast-fel după oare-care tergiversații greșite, secțiile unite ale Curții de casație în anul 1901 au confirmat principiile din decizia din 25 Aprilie 1874 după care și în contra ordonanței de adjudecare ca motive de casare nu pot fi propuse acelea care n'au fost propuse la tribunal, — afară dacă e vorba de motive de ordine publică.

Această jurisprudență relativ la tabloul de ordine va fi de sigur în stare a ameliora și accelera mersul urmăririi silite imobiliare, întru cât în mod constant ea va fi observată. **N. N.**

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Sect. unite

Audiența de la 1 Noembrie 1901

Președinția D-lui C. E. SCHINA Prim-Președinte

Ștefan Țone cu Natan și Adolf Juster

Urmărire imobiliară. — Tablou de ordinea creditorilor. — Formarea lui. — În interesul cui este cerută. — Interese particulare. — Neregularități la formarea lui. — Dacă atinge ordinea publică. — Dacă se pot invoca pentru întâia oară în casație. — (Art. 506 din pr. civilă).

Formarea tabloului de ordinea creditorilor fiind

⁽⁴⁾ Vezi decisiile din 6 Noembrie 1901, din 13 Noembrie 1901 a secției a II-a a Curții de casație.

cerută în interesul creditorilor pentru a putea contesta fie existența creanțelor înscrise, fie rangul înscrierilor, prin urmare într'un interes particular, neregularitățile privitoare la un asemenea tablou neatingând întru nimic ordinea publică, nu pot forma obiectul unui mijloc de casare dacă nu au fost propuse înaintea tribunalului de urmărire.

Decisiunea No. 6/901. — Respins recursul făcut de Ștefan Țone în contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat cu No. 2037/900, dată în proces cu Nathan și Adolf Juster.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier D. Hentzescu;

Pe d-ni avocați Ulvianu și N. Durma din partea recurentului Ștefan Țone în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l avocat Gr. Duca din partea intimaților în combateri.

Deliberând.

Asupra mijlocului de casare rămas în divergență:

«Violarea art. 506 bis din procedura civilă.

«Nulitatea tabloului, și prin urmare lipsa lui, întru cât nu este semnat și de greșier, și știut este că nici un act judecătoresc nu poate fi făcut fără greșier. Tabloul de ordinea creditorilor nu poartă nică o dată ca atare nu știm când este făcut și prin urmare presumpția este că el nu e făcut în termenul legal».

Având în vedere că cesiunea dedusă azi în judecata secțiunilor-unite este aceea de a se ști dacă părțile interesate pot invoca pentru casarea unei ordonanțe de adjudecare violări de forme din cele prevăzute de art. 506 bis și privitoare la tabloul de ordinea creditorilor fără să fi fost propuse mai întâi tribunalului ce a procedat la vânzarea silită;

Considerând că, în principiu, judecătorii faptului nu sunt în drept a completa din oficiu lacunele ce pot exista în concluziunile părților litigante, nici a se întemeia pe mijloacele ce dânsese n'ar fi propus, cel puțin într'un mod implicit, de oare-ce legea nu le permite să statueze de cât asupra punctelor cerute și desbătute; că, pe lângă aceasta, ori-ce parte fiind liberă a renunța la drepturile și mijloacele de apărare ce'i sunt acordate de lege, rămâne constant că judecata, atât la instanțele de fond cât și înaintea Curții de casație, urmează să fie circumscrisă în concluziunile părților;

Considerând că la aceste principii generale, legiuitorul nu a derogat nici chiar în materie de urmărire imobiliară silită, și aceasta rezultă din art. 525, 526 și următorii din procedura civilă, după care ori-cine ar avea cuvinte de nemulțumire în contra urmăririi unui nemișcător, este dator să facă opozițiune în termenul și condițiile citatelor articole de lege, de unde urmează învederat că numai atunci părțile se pot prevala de un mijloc ne produs la instanța de fond, când pretinsa violare a legei, pe lângă interesul privat, ar atinge ordinea publică;

Considerând că toate formalitățile atât de multiple în materie de vânzare silită de nemișcătoare, nu tind la alt-ceva de cât a protege interesele proprietarului imobilului urmărit, acele ale terților persoane ce ar putea avea vre-un drept real, iar pe de alta ca concurenții și adjudecatarul să aibă o exactă cunoștință de calitățile imobilului și sarcinile la care poate fi afectat, că un alt interes este și acela al creditorilor de ași primi banii împrumutați debitorului expropriat;

Considerând că art. 506 bis cere formarea unui tablou de ordinea creditorilor în interesul creditorilor pentru a putea constata fie existența creanțelor înscrise, fie rangul înscrierilor;

Considerând dar că toate aceste interese ce legea și-a propus a apăra, sunt cu totul private și nu ating întru nimic ordinea publică;

Că prin urmare neregularitățile privitoare la tabloul de ordinea creditorilor ne atingând întru nimic ordinea publică, nu pot forma obiectul unui mijloc de casare dacă nu au fost propuse înaintea tribunalului de urmărire.

Considerând, în speță, că din ordonanța de adjudecare supusă recursului, se constată că recurentul nu a propus înaintea tribunalului mijlocul ce invoacă azi în casare;

Că așa fiind, motivul de casare are a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Iată și decizia Curței de casație secțiunii-uite No. 7 din 25 Aprilie 1874 :

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier N. Mandrea;

Pe d-nii avocați G. Theodoru și N. Blarenberg în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-nii avocați Năstase Botez și Mihail Kornea în combateri, și

Pe d-l procuror-general D. P. Vioreanu în concludiuni.

Deliberând,

Asupra mijloacelor I, II și IV § § 1-5:

«În această vânzare nu a fost publicațiunile prealabile cu termen de trei luni conform art. 310 și nici s'a notificat debitorului aceste pretinse publicații pentru că la dosar nu există nici o dovadă despre aceasta, dovadă pag. 97 și 104 a dosarului unde se constată că cele d'entăiu publicații din dosar sunt acele de la pag. 104 cu termen de 20 zile și foaia Progresului din 29 August ce alăturăm unde se vede că nu este nici un termen fixat, ci în loc de a se zice a doua zi după termenul de trei luni se zice a 10-a zi contra art. 536 și 510; prin urmare s'a violat aceste articole și art. 509 prescise sub pedeapsă de nulitate și prevăzute de art. 562.

«Tribunalul a violat art. 546 nefăcând publicația în termenul de 8 zile la ușa judecătoriei, caz prevăzut de art. 562 al 1. Dovadă despre aceasta pagina 116 (verso) a dosarului unde nu se găsește de cât două rânduri ale d-lui portărel fără nici un concept sau proces-verbal și acestea sunt din 24 Iunie adică cu 2 zile înaintea zilei de supralicitare, iar nu în timp de 8 zile cum cere legea.

«Violarea articolelor 504, 506, 507 și 511 precum și a tutulor celor l'alte din publicații prescise sub pedeapsă de nulitate, dovadă :

1. Afiptul cel d'entăiu și principal nu conține profesiunea și domiciliul părților, nici sarcinile imobilului;

2. Afiptul cu a 10-a zi din Progresul nu este domiciliul părților creditoare, nici sarcinile imobilului, nici este notificat debitorului;

3. La pagina 211 publicațiile făcute pe comptul lui Teodoru nu conțin cele prevăzute de art. 504 și următorii și art. 554;

4. Publicațiile pentru 12 Decembrie 1870 nu sunt făcute și la ușa tribunalului;

5. La pag. 188 se va găsi un proces-verbal pentru toate operațiunile în bloc fără timbru contra legii».

Având în vedere că prin ordonanța de adjudecare a tribunalului de Botoșani din 9 Iulie 1873 se constată că aceste diferite motive, n'au fost propuse la acel tribunal; Că ast-fel este a se ști dacă asemenea motive ca mijloace noi pot fi propuse pentru prima-oiară de către partea interesată la Curtea de casație;

Considerând că în principiu nu se pot admite la Curtea de casație mijloace de casare, dacă ele n'au fost propuse dinaintea judecătorilor de fond, a căror hotăriri sunt supuse recursului; Că acest principiu se justifică prin considerațiile că judecătorii după sistemul

de procedură astă-zî în vigoare neputându-se pronunța de cât numai asupra celor cerute de către partea interesată, Curtea de casație ca instanță extra-ordinară având a decide dacă prin hotărîrea supusă recursului s'a violat vre-o lege, are a vedea dacă partea interesată a făcut oare-care cerere, a luat oare-care concludiuni în această privință dinaintea judelei care a dat acea hotărîre, și de aceea nu va admite un motiv de casare care n'ar fi fost propus de către parte dinaintea judelei de fond, ori-cât de întemeiat el ar fi;

Considerând că principiul că mijloace noi nu pot fi propuse pentru prima oară la Curtea de casație suferă o excepție numai în cât privește mijloacele zise de ordine publică; Că de alt-mintrelea acel principiu are a se aplica în general fie vorba chiar de un recurs contra unei ordonanțe de adjudecare; Că în această privință nu s'ar putea zice că procedura ce are a se observa în materie de urmărire silită ar fi o procedură extra-ordinară în acel sens că judecătorii tribunalului ar avea a supraveghea ex officio să se observe toate formalitățile prescise de Procedura civilă în materie de urmărire silită, în cât neobservarea vre-unei formalități ar putea fi un motiv de casare, chiar dacă partea interesată n'ar fi făcut vre-o propunere în această privință la tribunal: căci a vorbi de o procedură extra-ordinară cu alte efecte ale procedurii ordinare, este a face o distincție arbitrară ne fiind recunoscută de Procedura civilă;—că Procedura civilă arată mersul și formalitățile ce au a se observa de la momentul întentării reclamației până la momentul executării definitive a hotărîrei obținute;—că e conform naturii lucrurilor dacă să prescrie altă procedură când este vorba a se obține constatarea unui drept prin o hotărîre judecătorească a judelei de plasă, a tribunalului sau a Curței de apel, sau dacă este vorba a se executa această hotărîre asupra averii mobiliare sau imobiliare a debitorului; că în privința tutulor acestor proceduri însă sunt a se observa aceleași principii generale în privința calității de a sta în judecată, în privința citațiunilor și nulității lor, în privința dreptului și îndatorii părților ce stău în judecată, etc.; că ori-care ar fi procedura, judecătorul nu are a suplini ex officio propunerile părții litigante întru cât nu le a făcut; Că dacă în îndeplinirea vre-unei proceduri ori care ar fi aceasta—nu s'ar fi observat sau nu s'ar fi îndeplinit oareș-care formalități, judecătorul nu are ex officio să facă să se repete în general din nou acel act, ci partea interesată este obligată a cere de la acel judecător nulitatea actului sau procedurii îndeplinite, cea ce rezultă din art. 736 aliniatul I a Procedurii civile;—că cererea de nulitate pentru neobservarea oricărei formalități etc., trebuie să fie propusă de parte în timpul oportun chiar la judele de fond căci de alt-mintrelea partea nu mai are dreptul; că aceasta rezultă din art. 111 Pr. civ. după care cauza de nulitate în privința citațiunilor sau a actelor de procedură este stinsă dacă nu se propune înaintea ori-cărui apărării a fondului sau excepțiunei, că din art. 111 rezultă principiul că nulitatea ne fiind propusă în timpul oportun, ea se stinge și învederat e că nu mai poate fi propusă la Curtea de casație ca motiv;

Considerând că prin consecință și în privința neobservării dispozițiilor și a formalităților prescise în materie de urmărire silită chiar sub pedeapsă de nulitate precum prin art. 449, 500, 503—511 și altele partea interesată e obligată a cere anularea urmăririi prin o opoziție adresată tribunalului conform art. 525 seq. Proc. civ.;—că această opoziție trebuie să se facă înaintea adjudecării căci tribunalul are a judeca opozițiile făcute înaintea zilei de adjudecare conform art. 529 comb. cu 527 Pr. civ.;—Că dacă asemenea cerere de anulare nu s'a produs în timpul oportun arătat,—învederat e că ea numai poate fi produsă dinaintea Curței de casație;—Că însă atunci când partea interesată nu ar fi fost în stare

de a cere anularea urmăririi din cauza neobservării unei dispoziții sau neîndeplinirii unei formalități fiind-că nu fusese de fel încunoscîntată nici nu asistase la operațiile urmăririi ea va putea cere casarea ordonanței de adjudecare din cauza lipsei totale de încunoscîntare tot asemenea precum o parte care n'a putut figura la o instanță ne fiind citată, e în drept a cere casarea hotărîreii judecătorești din această cauză fără să se poată invoca contra ei dispoziția art. 111 Pr. civilă;

Considerând că contrariul în această privință nu rezultă din art. 562 Pr. civilă; — căci dacă după acest articol ordonanța de adjudecare se poate casa: 1) pentru că nu s'au făcut publicațiile prescrise, 2) că nu s'au observat termenii adjudecării, 3) că s'a violat vre-o formă prescrisă sub pedeapsă de nulitate și 4) pentru cauză de necompetință sau exces de putere, — simpla enumerare prin diferite paragrafe a art. 562 a cauzelor pentru care se poate casa o ordonanță de adjudecare aceasta nu dovedește că legiuitorul în materie de urmărire silită ar fi voit să admită ca partea interesată să poată cere casarea nu numai pentru exces de putere sau pentru cauză de necompetință ci și pentru neobservarea altor formalități prescrise sub pedeapsă de nulitate, chiar dacă acestea n'ar fi fost propuse la tribunal; — căci aceasta ar fi însemnat o derogare într-o materie specială la regulile generale expuse, derogare care ar fi trebuit să fi fost indicată într'un mod expres de legiuitor și care nu poate fi dedusă din simpla considerație a enumerării de o potrivă prin diferitele paragrafe a aceluia-și articol; — că alt-fel dispoziția art. 562 ca să fie interpretată într'un mod rațional adică ca să producă efecte raționale, trebuie să ne referim la regulile generale de Procedură indicate mai sus, și după care de sigur necompetința și excesul de putere sunt motive de casare care pot fi propuse direct în casație nu însă și celelalte cauze cuprinse în §§ 1-5 a art. 562;

Considerând că de altmintrelea nu s'ar putea dice că observarea formalităților diferite prescrise în materie de urmărire silită ar fi de ordine publică, și astfel s'ar putea face un motiv de casare din neobservarea lor chiar de nu s'ar fi propus la tribunal; — căci dacă e dificil a defini într'un mod satisfăcător în ce consistă ordinea publică și mijloacele de ordine publică care pot fi propuse direct înaintea Curții de casație, ori cum nu s'ar putea zice că ordinea publică e interesată la observarea unor forme de Procedură introduse în interesul numai a părților litigante; — Că și formele prescrise în materie de urmărire silită sunt de sigur înainte de toate în interesul atât a părții urmărite cât și a celorlalte părți ce ia parte la urmărire; — Că acestea au de aceia datoria a face opoziție la urmărire dacă cum-va nu s'ar fi observat vre-o formalitate; — că a admite posibilitatea unui recurs direct pentru neobservarea unei formalități pentru care nu s'ar fi adresat partea interesată mai întîiu la tribunal, ar fi a arăta o solitudine deosebită și necunoscută de legiuitor pentru o parte care a fost neglijentă;

Considerând că în specie toate motivele propuse de recurent consistă în neîndeplinirea unor formalități prescrise într'adevăr sub pedeapsă de nulitate prin art. 512, 554; — că partea recurentă a figurat la tribunal, la toate operațiile urmăririi și n'a cerut anularea urmăririi pentru cauzele enunciate prin acele motive; — Că ast-fel motivele de casare trebuiesc a fi respinse ca nefind propuse la tribunal.

Asupra mijlocului al III-lea „Excesul de putere comis”:

a) «Prin crearea de supralicitare în materie de vânzare.— Este vorba aci d'un exces sau mai bine zis d'o usurpațiune de putere în toată accepțiunea cuvîntului; căci tribunalul spre a procedea la o supralicitare cu ocasiunea unei revîndări a trebuit să pîșească peste hotarele autorității judiciare, să impieteze asupra puterii leguitoare, într'un cuvînt să creeze, iar nu să aplice o

lege. Această usurpațiune de putere constituie și o violațiune a art. . . Decisiune pătată de acest viciu aduce o atingere organizațiunii sociale printr'un fel de perturbațiune a puterilor publice, Societatea este lesată în unul din principiile sale constituționale: divisiunea puterilor;

b) Prin omiterea comandamentului în urma suspendării urmăririi după cererea Curții de apel, în timp de două ani. Acest exces de putere, căci exces de putere e, de oare-ce tribunalul prin această omisiune a pus voința sa mai presus de voința formală a legiuitorului, constituie și o violațiune a art. 500.

c) Prin faptul tribunalului de a refuza Curții de apel din Iași dosarul ce i se ceruse spre a judeca contestațiunea noastră și în sfîrșit prin nesocotirra unei depeși a Curții care soma pe tribunal a suspenda acea vânzare și pe care tribunalul n'a crezut măcar de cuviință s'o anexeze la dosar. Dovadă însă despre trimiterea acei depeșe rezultă din decisiunea Curții de apel No. 1039».

Avînd în vedere că se constată că cu ocazia revînzării imobilului recurentului din cauză că adjudecatarul nu depusese prețul, tribunalul de Botoșani nu s'a mărginit la o singură licitare ci a ordonat și o supralicitare conform art. 546—549, că nedepunîndu-se prețul și de acel asupra căruia se adjudecase imobilul cu ocazia acestei supralicitări, imobilul fiind din nou pus în vânzare, în sfîrșit s'a adjudecat asupra unei persoane străine cu un preț mai mic de cât eșise la ultimele licitații ținute în urma revînzării;

Considerând că excesul de putere este o cauză de a recurge în casație și în contra ordonanței de adjudecare precum rezultă aceasta și din art. 562; că este a se ști ce trebuie să înțelegem prin exces de putere; că de sigur nu putem zice că exces de putere e de câte ori judecătorul fondului ar fi interpretat eronat sau ar fi aplicat eronat o dispoziție a legii, căci ast-fel excesul de putere ar cuprinde în sine în general toate cauzele putincioase pentru care s'ar putea supune casării o hotărîre; — că voind a circumscri în oare-care limite expresiile exces de putere, se va putea zice, că o hotărîre este dată cu exces de putere de câte ori judecătorul a eșit din cercul atribuțiilor deferite prin lege, de câte ori și-a arogat atribuții recunoscute altor puteri sau jurisdicții consacrate în Stat; Că fiind așa în specie nu poate fi vorba de exces de putere, ci numai de o aplicare eronată a legii, căci în caz de revînzare a imobilului din cauza nedepunerii prețului conform art. 553 Pr. civ. are a se ține o singură licitație nu însă și o supralicitare conform art. 546—549, — că aceasta se întemeiază pe următoarele considerații: 1) art. 557 declară că *„lucrul se va adjudeca, asupra aceluia care va da un preț și mai mic, iar fostul adjudecatar va fi îndatorat a plăti diferența... Că de ar fi trebuință de o supralicitare art. 557 ar fi trebuit să enunee sau să se fi referit la art. 546, 549; 2) Că ideea unei supralicitări e înlăturată și prin art. 556 Pr. civ. după care *„adjudecatarul»* pe socoteala căruia a trebuit să se scoată imobilul în vânzare, are a fi menținut în calitate de adjudecatar dacă în ziua însemnată pentru adjudecare nimeni nu va da un preț mai mare peste vechiul adjudecatar și dacă acesta va depune în acea zi prețul adjudecării împreună cu...» se menține dar fără să mai fie trebuință de o supralicitare; 3) că de a altmintrelea cauzele pentru care a crezut legiuitorul de trebuință a admite supralicitare după art. 546—549, nu există când este vorba de revînzare;*

Considerând că fiind în specie o aplicație eronată a legii de procedură din partea tribunalului de Botoșani, aceasta nu poate servi părții recurente spre a forma un motiv de casare: 1) fiind-că recurentul n'are interes, ci cel mult adjudecatarul de la prima adjudecație în urma revînzării ar fi putut avea interes; 2) fiind-că nulitatea procedurii din cauza supralicitării a dispărut întru cât adjudecația din urmă s'a făcut cu păzirea formelor și a legii și 3) că recurentul

nică n'a făcut vre-o propunere la tribunal sub acest raport ;

Considerând în cât privește al doilea exces de putere că chiar dacă faptele ar fi așa precum le indică recurentul, totuși acest motiv nu poate fi admis ca exces de putere, 1) căci nu se impută tribunalului de cât o simplă violare a legii art. 500 Pr. civ. ; 2) că afară de aceasta nici violare de lege nu există căci art. 500 prescrie că e trebuință de un nou comandament dacă au trecut 3 luni de la ziua comandamentului fără a se fi făcut urmărirea;—că dacă însă urmărirea s'a început, însă cursul ei a fost suspens din cauza cercetării diferitelor opoziții, în asemenea cas nu va fi trebuință a se face un nou comandament de câte ori s'ar reîncepe urmărirea în urma înlăturării cauzei de suspendare ; 3) Că afară de acestea recurentul nici n'a propus aceasta la tribunal ;

Considerând în cât privește al treilea exces de putere că netrimiteria dosarului cerut de Curtea de apel nu poate constitui un exces de putere în sensul arătat mai sus ; Că de altminterlea se constată că tribunalul n'a putut amâna adjudecarea fiind-că depeșa Curții de apel sosise în urma efectuării adjudecării, și ast-fel și acest motiv nu e întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, în unire cu concluziunile d-lui procuror-general Vioreanu, respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția III

Audiența de la 20 Noembrie 1901

Președinția D-lui C. R. MANOLESCU, Președinte

Societatea cred. urb. București cu Marghioala Hristovici

Decizia civilă No. 224/901

Urmărire imobiliară.—Vânzare cerută de Societatea creditului funciar.—Formalități de îndeplinit.—Dacă trebuie să se arate în afișe și publicații prețul de la care trebuie să înceapă vânzarea.—(Art. 60, 63 și 65 din legea creditului funciar ; art. 506 Pr. civilă).

In materie de urmărire imobiliară, Societatea creditului funciar are legea ei specială, și formalitățile de îndeplinit pentru a ajunge la vânzarea imobilului ipotecat sunt anume arătate în art. 60 și urm. din acea lege, și printre aceste formalități nu este prevăzută și cea de a arăta în publicațiile vânzării ce apar în «Monitor» prețul de la care să înceapă vânzarea. Din contră, legea creditului, prin art. 65, prevede că strigările au să înceapă de la prețul oferit de Societate și menționat în caetul de însărcinări ce trebuie depus cu cel puțin opt zile înainte de adjudecare.

Prin urmare rău tribunalul anulează o urmărire făcută de Societatea creditului funciar pe motiv că creditul n'ar fi arătat prin cerere, înainte de plata taxelor de afișe și publicații, și prețul cum cere art. 506 al. 2 din Pr. civilă.

S'au ascultat : d-l advocat P. Veropol din partea apelantei Societ. cred. urb. București, care a pus concluziuni, în lipsa intimății Marghioala Hristovici, citată în regulă, pentru admiterea apelului pe motivul că Creditul face formele vânzării după legea specială care nu prescrie că afișele trebuie să cuprindă prețul de la care urmează a se începe licitațiunea.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Directorul Societății creditului funciar urban din București contra jurnalului trib. Vlașca cu No. 9029 din 3 Sept. a. e. prin care admitând incidentul ridicat de debitoarea Marghioala Hristovici a anulat urmărirea ce se făcea de credit pentru vânzarea imobilului situat în Giurgiu, str. Polihronie No. 2, avere a numitei ;

Având în vedere că motivul pe care se întemeiază tribunalul pentru a anula urmărirea este că, Creditul

n'ar fi arătat prin cerere, înainte de plata taxelor de afișe și publicații și prețul cum pretinde art. 506 al. 2 Pr. civ. ;

Având în vedere că în materie de urmărire imobiliară Societatea creditului are legea ei specială, că formalitățile de îndeplinit pentru a ajunge la vânzarea imobilului ipotecat sunt anume arătate în art. 60 și următorii din menționata lege, că în art. 63 se spune ce trebuie să cuprindă publicațiunile vânzării ce apare în Monitor și nu se cere ca ele să indice și prețul de la care să înceapă vânzarea ; că din contră art. 65 prevede că strigările au să înceapă de la prețul oferit de Societate și menționat în caetul de însărcinări, ce se depune cu cel puțin 8 zile înaintea adjudecațiunei ; că această obligațiune a fost îndeplinită de către Credit, fiind-că la dosarul urmării există adresa sa cu No. 27205, adresată Președintelui tribunalului și care se vede primită la 22 August, prin care se arată anume capitalul datorit la 31 Decembrie /901, ratele arierate, procentele acestor rate și speșele de urmărire și advocat ; că oșebit de aceasta prin afișe se atrăgea atențiunea concurenților că pot lua cunoștință de condițiile vânzării din caetul de sarcini ce are să fie depus la grefa tribunalului cu 8 zile înaintea adjudecațiunei cum pretinde legea ;

Având în vedere că dacă pentru aceasta s'a derogat de la dreptul comun, cauza este că Creditul pentru neplata ratelor datorite, are dreptul să ia în posesiune imobilul ipotecat și să înceseze veniturile, că datoria se poate dar modifica dintr'un moment într'altul ; că ar fi fost dar imposibil ca odată cu cererea de vânzare și înainte de facerea afișelor și publicațiilor să se arate exact suma datorită și prețul de la care să înceapă vânzarea ; Că de aceia s'a prevăzut termenul de opt zile înainte de vânzare pentru depunerea la grefă a caetului de însărcinare, căci numai așa se putea ști cu aproximație suma datorită ;

Considerând că față de cele spuse mai sus, art. 506 Pr. civ. nu s'î putea avea aplicațiunea în specie, că anularea urmării fiind dar făcută cu călcarea formelor prevăzute de legea specială a Creditului, jurnalul No. 9029 urmează prin urmare să fie infirmat ;

Având în vedere că Creditul justifică că cu facerea apelului a cheltuit suma de 148 lei de care trebuie să răspundă intimata Marghioala Hristovici care a provocat anularea urmării ;

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier Scarlat Popescu, Curtea, admite apelul făcut de Societ. cred. urb. din București contra jurnalului cu No. 9029 pe care îl infirmă, etc.

(ss) C. R. Manolescu, Sc. Popescu, Al. D. Dobriceanu, G. G. Dâmboviceanu, N. Budișteanu.

p. grefier (s) N. Constantinescu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI NEAMȚU

Audiența de la 31 Octombrie

Președinția D-lui S. R. SCRIBAN, Judecător

Elena C. Vasiliu cu Vasile Stoica

Sentința corecțională No. 1264/901

Scrisori misive.—Când pot fi produse ca acte probatorii în instanță.—Violarea secretului scrisorilor.—Când și cine se pedepsește.—Calomnie.—Scrisori misive închise.—Dacă cuvintele insultătoare din ele constituiesc o calomnie.—Injurii.—Dacă se pedepsește când sunt conținute într'o scrisoare.—Declinatorii de competență.—Fapte ce nu constituiesc o infracțiune la legea penală.—Ce trebuie să facă instanța.—(Art. 25 din Constituție ; art. 644 și 1909 Cod civil ; art. 10, 156, 300 și 396 Cod penal ; 84 și 85 Pr. pen. ; art. 82 legea telegrafo-poștală ; art. 460 Cod penal belgian ; art. 376 și 491 Cod penal frances ; art. 345 Cod penal prusian).

1. Scrisorile misive, când nu sunt confidentiale și ne-

dobândite prin mijlocul unui delict, pot fi produse, ca acte probatorii, în justiție.

Această regulă nu aduce nici o atingere principiului înscris în art. 25 din Constituție.

2. Violarea secretului scrisorilor de către particulari n'are sancțiune, căci legea pedepsește numai pe funcționarii telegrafo-poștali când comit o asemenea infracțiune.

3. Pentru ca să existe delictul de calomnie, ca element esențial se cere publicitatea.

Ast-fel, când cuvintele insultătoare sunt cuprinse într'o scrisoare misivă închisă, nu mai poate fi vorba de publicitate și implicit de calomnie.

4. Injuriile și expresiunile ocărătoare la cari se referă art. 300 C. p., trebuie să fie rostite, spuse din gură, pentru a putea constitui elementele contravențiunii vizate de acel articol și pedepsite de art. 396, al II C. Pen. Așa dar, expresiunile injurioase cuprinse în o scrisoare misivă închisă, nu pot constitui contravențiunea prevăzută de art. 300 C. p., întru cât acele expresiuni sunt scrise, nu spuse prin viu grai.

5. O instanță nu'și poate declina competența, când constată că un fapt oare-care nu întrunește elementele vre-unei infracțiuni, ci trebuie să absolve pe inculpat; căci, pentru ca o instanță să fie competentă de a judeca un fapt, mai întâiu trebuie să existe însuși faptul pedepsit de lege.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea directă îndreptată la acest tribunal de Elena C. Vasiliu contra lui Vasile Stoica, pentru că, prin o scrisoare închisă, ar fi calomniat-o; că, dar, trebuie să vedem dacă asemenea acte pot avea forță probatorie în justiție;

Considerând că deși, în principiu, destinatarul unei scrisori devine proprietarul ei prin înmânarea ce i se face (art. 644 și 1909 C. civ.), totuși acest drept e restrâns prin dispozițiunea art. 25 din Pactul nostru fundamental; că, spre deosebire de art. 460 C. p. belgian, care pedepsește chiar pe particulari, când violează scrisorile, legiuitorul român, prin art. 156 C. p. și 82 l. telegr.-poșt., consideră secretul scrisorilor numai ca o consecvență a monopolului poștelor și telegrafului; că, din moment ce scrisoarea a ajuns în mâna destinatarului și nu e confidențială, proprietatea ei îi aparține în totul și, deci, el poate face uz de ea în justiție, fără ca, prin aceasta, să se aducă vre-o atingere art. 25 din Constituție; că, în adevăr, chiar în o lege de drept public intern, în art. 84 și 85 din Pr. p., găsim o derogare de la acest principiu, motivată de interesul social, și, de aceea, atât doctrina, cât și jurisprudența admit, în principiu, producerea scrisorilor în justiție, afară numai dacă ele nu sunt confidențiale sau dobândite prin mijlocul unui delict;

Având în vedere cererea reclamantei de a ne declina competența, pe motiv că, în specie, n'ar fi o calomnie, ci numai o simplă insultă care, conform art. 300 și 396, al II C. p. și 69 L. jud. de pace, e de competența judecătorului de ocol;

Considerând că, pentru ca să existe delictul de calomnie, ca element esențial, se cere publicitatea; că, dar, fără a mai discuta cele-Parte elemente, întru cât cuvintele insultătoare sunt cuprinse într'o scrisoare misivă închisă, nu mai poate fi vorba de publicitate și, implicit, de calomnie; că, chiar dacă s'ar considera că scrisoarea a devenit publică de oare-ce a fost produsă în instanță, încă aceasta rezultă din faptul reclamantei, nu al inculpatului, și fiind că calomnia e un delict de acțiune instantanee, publicitatea trebuia să existe chiar în momentul comiterii delictului, așa că delictul de calomnie trebuie înlăturat;

Considerând că art. 300 C. Pen. cere ca injuriile sau expresiunile ocărătoare să fie rostite, adică spuse din gură, ast-fel că, în specie, ele fiind scrise, nu întrunesc elementele contravențiunii specificate de acel articol; că, de altmintrelea, acest text se deosebesc de art. 376 C. Pen. francez, care zice: «*Toutes autres injures...*»,

termeni în cari ar putea intra și insultele cuprinse în scrisorile misive; că, de asemenea, acest text diferă și de § 345 C. Pen. prusian, care întrebuițează expresiunea generică de: «*Acel care ofensează o persoană...*», și se apropie de modul cum e redactat art. 491, al. II C. p. francez, unde se spune că: «*Ceux qui, ... auront proferé des injures...*»; că, dar, pentru ca să existe contravențiunea prevăzută de art. 300 C. p. și pedepsită de art. 396, al. II C. Pen., trebuie ca cuvintele injurioase să fie pronunțate, spuse prin viu grai, nu scrise;

Considerând că, în specie, de și cuvintele injurioase din scrisoare nu pot constitui elementele unei contravențiunii, totuși ele ar putea motiva o acțiune civilă pentru daune morale, așa că, din acest punct de vedere, drepturile reclamantei nu sunt paralizate, ele fiind suficient garantate prin o asemenea acțiune;

Considerând că, așa fiind, cu toate că faptul imputat inculpatului se stabilește, din moment însă ce el nu îndeplinește elementele nici unei infracțiuni, tribunalul nu'și poate declina competența; căci, pentru ca o instanță să fie competentă de a judeca un fapt, mai întâiu trebuie să existe faptul pedepsit de lege, ast-fel că, potrivit art. 10 C. p., urmează să se pronunțe absolvirea.

Pentru aceste considerante, redactate de d-l judecător de ședință, în neunire cu conclusiunile Ministerului public, absolvă pe Vasile Stoica, etc. etc.

(ss) S. R. Scriban, G. Altangiu.

Observație.— Punctele din sentința tribunalului, relative la producerea în justiție a scrisorilor misive și a violării secretului scrisorilor, sunt destul de importante pentru a merita câte-va cuvinte de observație.

Mai întâiu, în cât privește scrisorile misive, doctrina și jurisprudența sunt astăzi aproape unanime pentru a decide că destinatarul unei scrisori *confidențiale* (1) nu este stăpânul ei absolut și că el nu se poate servi de dânsa în contra voinței aceluia care a scris-o. El nu este proprietarul scrisorii de cât sub condiția de a respecta secretul ei, afară de cazul când ea ar forma pentru dânsul un titlu de creanță sau de liberațiune (art. 46 C. com.), sau când ar conține în favoarea lui o mărturisire sau un mijloc de justificare; în care caz el poate face uz de ea.

Destinatarul unei scrisori neputând, după cum am văzut, să facă uz de dânsa de cât cu consimțământul expres sau tacit al scriitorului ei, rezultă *a fortiori* că și cei de al treilea cari ar deține asemenea scrisoare prin rezultatul unei erori sau unei fraude, nu s'ar putea servi de dânsa în justiție, fără consimțământul expres sau tacit al destinatarului și al autorului ei.

Cei de al treilea n'ar putea invoca în justiție scrisorile confidențiale adresate altuia de cât dacă aceste scrisori ar fi fost scrise în interesul lor personal sau într'un interes comun cu acel al destinatarului.

De asemenea, de câte ori o scrisoare a fost cerută de procuror sau de judecătorul de instrucție și se găsește la dosarul afacerii, de atâtea

(1) Chestiunea de a se ști dacă o scrisoare este sau nu confidențială este o chestie de fapt lăsată la suverana apreciere a judecătorului fondului. Trib. Tulle. *Pand. Périod.* 94. 2. 209. G. Apper, nota în Sirey, 1899, 4, p. 9. Hanssens, *Secret des lettres*, 238 urm. Demolombe, XXX, 664, etc.

orî cel de al treilea interesat este în drept de a se servi de ea nu numai în interesul apărării sale, dar și pentru a justifica o condamnare la daune contra autorului său destinatarului ei, pentru că această scrisoare, prin alipirea ei la dosar, care este un act public, și-a pierdut caracterul ei confidențial.

Prin urmare, cu drept cuvânt, tribunalul decide că scrisorile care nu au un caracter confidențial, pot fi produse ca acte probatorii în justiție, de câte ori ele n'au fost dobândite prin mijlocul unei fraude sau unui delict.

Chestiunea de a se ști dacă, în materie de divorț, soțul insultat prin niște scrisori adresate unei a treia persoane, poate sau nu să producă aceste scrisori în justiție, atunci când el își întemeiază acțiunea sa tocmai pe aceste insulte, a dat loc la dificultăți. Unii autori recunosc soțului insultat dreptul de a produce în justiție scrisorile adresate lui personal, tăgăduindu-i însă dreptul de a se servi de scrisorile adresate unei a treia persoane⁽²⁾. Jurisprudența face însă oare-care distincțiuni. Ast-fel, s'a decis că soțul reclamant este în drept a se servi, în sprijinirea reclamațiunii sale, de scrisorile confidențiale pe care el le-ar fi dobândit în posesiunea sa prin mijloace licite, nu însă de acele care ar fi ajuns în mânele sale prin manoperi frauduloase, sau prin rezultatul unei erori⁽³⁾. Ast-fel, se decide că femeia s'ar putea servi de scrisorile confidențiale adresate bărbatului său, sau scrise de el unei alte persoane, găsite deschise în buzunarul unei haine a acestuia, într'un scrin, etc. A fortiori deci, femeia ar putea să producă în justiție scrisorile primite de bărbatul său, pe care acestea le-ar fi rupt și lepădat⁽⁴⁾. În privința telegramelor se decide însă, cu drept cuvânt, că unul din soți nu poate, în interesul său privat, să ceară de la un birou telegrafic copia de pe o telegramă expedită de celalalt soț. Acest drept nu aparține de cât instanțelor judecătorești, judecătorilor de instrucție și procurorilor, în baza art. 13 din legea telegrafo-poștală din 19 Iulie 1892⁽⁵⁾.

Noi însă, în privința scrisorilor, credem că întru cât nici un text de lege nu oprește producerea lor în justiție, ele pot, orî cât de confidențiale ar fi, să fie propuse în sprijinirea acțiunii de divorț, orî-care ar fi mijlocul prin care acele scrisori ar fi ajuns în posesiunea părții. Prin urmare, bărbatul, pentru a ocroti moralitatea soției sale, demnitatea familiei, onoarea și siguranța sa proprie, ca cap al familiei, va putea să răpească prin putere și chiar prin fraudă epistolele scrise de soția sa sau adresate ei de alte persoane, spre a le produce în instanța de divorț, destul este

că mijloacele întrebuintate de densusul pentru a și procura actele în chestiune să nu constituie vre-un delict, nici să fie oprite de lege⁽⁶⁾.

Precum vedem, chestiunea proprietății scrisorilor misive și a producerei lor în justiție este bogată în controverse, din cauză că legiuitorul a uitat să reglementeze această însemnată materie. Se poate consulta, pentru mai multe detalii, asupra scrisorilor misive, t. V a Comentariilor noastre, p. 452—456 și adnotația noastră asupra unei decisiuni a Inaltei Curți de justiție din Anglia, publicată în *Dreptul* din 1900, No. 81. Mai veți încă asupra acestei materii, Hanssens, *Secret des lettres*; Legris, *Secret des lettres missives, leur propriété et leur production en justice*; G. Filiti, Discurs pronunțat înaintea Curții de casație cu ocazia deschiderii anului judecătoresc 1895-1896⁽⁷⁾, (*Dreptul* din 1895, No. 54); Alex. Degré, *Scrieri juridice*, IV, p. 412 urm. Répert. Sirey, V^o *Lettre missive* (t. 26); Aubry et Rau, VIII, § 760 ter, p. 289 urm. Bonnier, *Tr. des preuves* (ed. din 1888), 694, 765. Kohler (profesor la Berlin), *Das Recht an Briefen*, etc., etc.

Al doilea punct judecat de tribunal este relativ la violarea secretului scrisorilor. Tribunalul constată că, în asemenea materie, particularii nu sunt pedepsiți, ci numai funcționarii publici. Această lacună regretabilă există atât în dreptul francez⁽⁸⁾ cât și în alte legislațiuni străine⁽⁹⁾. Un proiect de lege având de scop pedepsirea particularilor a fost depus înaintea Camerelor franceze și votat chiar de Camera deputaților la 1896, însă lucrurile n'au mers mai departe⁽¹⁰⁾. Sunt însă legislațiuni care pedepsesc nu numai pe funcționari, dar și pe particulari. Ast-fel este, de exemplu, Codul penal italian din 1889 (art. 159 urm.), Codul penal belgian (art. 460), Codul penal unguresc (art. 327), etc.

Jurisprudența franceză admite însă că dacă particularul nu poate fi pedepsit ca autor principal al delictului de violare secretului scrisorilor, totuși el poate fi pedepsit ca complice sau agent provocator (art. 47 urm. C. pen.)⁽¹¹⁾.

Orî cum ar fi, lacuna care există în lege este, precum spuneam mai sus, foarte regretabilă, căci particularul care violează secretul scrisorilor merită să fie pedepsit ca și particularul care violează domiciliul unui cetățean (art. 151, § 2 C. pen.). Să sperăm deci că, în curând, legea va fi modificată în acest sens. **D. Alexandresco**

⁽⁶⁾ Veți în acest sens. Trib. Charleroy. *Pand. Périod.* 1901. 5. 14. Cas. fr. *Dreptul* din 1883, No. 52. D. P. 84. 1. 89.

⁽⁷⁾ Veți *Curierul Judiciar*, No. 31 din Septembrie 1895.

⁽⁸⁾ Cpr. Garraud, *Tr. th. et pratique du droit pénal*, IV, 1221, 1226 (ed. a 2-a, 1900). Blanche, *Études pratiques sur le Code pénal*, III, 472. Répert. Sirey. *Lettre missive*, 26 urm. F. Hélie, *Th. du C. pénal*, III, 885.

⁽⁹⁾ Veți de ex. art. 371 urm. din Codul penal al țării de jos.

⁽¹⁰⁾ Veți Garraud, *op. cit.*, IV, p. 135, nota 5 (ed. a 2-a).

⁽¹¹⁾ Cas. fr. Sirey, 63. 1. 224. D. P. 63. 1. 160. Garraud, *op. cit.*, IV, 1226, p. 143. Blanche, *op. cit.*, III, p. 785, nota 1 (ed. a 2-a, 1888).

⁽²⁾ T. Huc, II, 290. Laurent, III, 204. C. Douai. *Dreptul* din 1896, No. 71. D. P. 96. 2. 521.

⁽³⁾ Cas. fr. D. P. 1900. 1. 44.

⁽⁴⁾ Trib. și C. Paris. D. P. 97. 2. 420.

⁽⁵⁾ Thonissen, *Constit. belge annotée*, No. 138. Alex. Degré, *Dreptul* din 1895, No. 74. C. Pau. D. P. 89. 2. 134.